



Warszawa, dnia 28 marca 2023 r.

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja

**Komisja Sprawiedliwości
i Praw Człowieka**

**Podkomisja nadzwyczajna do
rozpatrzenia: przedstawionego przez
Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
projektu ustawy o sądach pokoju (druk
nr 1760), przedstawionego przez
Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
projektu ustawy – Przepisy
wprowadzające ustawę
o sądach pokoju (druk nr 1761),
poselskiego projektu ustawy
o sądach pokoju oraz o zmianie
niektórych innych ustaw (druk nr 1762),
poselskiego projektu ustawy
o sądach pokoju (druk nr 1763
i 1763-A), poselskiego projektu ustawy
o obywatelskich sędziach handlowych
oraz o zmianie niektórych innych ustaw
(druk nr 1378)**

SPRAWOZDANIE PODKOMISJI

Podkomisja Nadzwyczajna po rozpatrzeniu przedstawionego przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej projektu ustawy o sądach pokoju (druk nr 1760) wnosi o przyjęcie załączonego projektu ustawy.

Przewodniczący Podkomisji

(-) Kazimierz Smoliński

U S T A W A

z dnia

o sądach pokoju

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. § 1. Ustawa określa organizację sądów pokoju oraz status sędziów pokoju.

§ 2. Sądy pokoju sprawują wymiar sprawiedliwości w zakresie określonym w ustawie oraz przepisach odrębnych.

§ 3. Zadania z zakresu wymiaru sprawiedliwości w sądach pokoju wykonują sędziowie pokoju.

§ 4. Sędziowie pokoju w sprawowaniu swojego urzędu są niezawiśli i podlegają tylko Konstytucji oraz ustawom.

Art. 2. § 1. Kadencja sądów pokoju jest wspólna i trwa pięć lat.

§ 2. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa, określi, w drodze rozporządzenia, termin rozpoczęcia kadencji sądów pokoju, przypadający nie wcześniej niż na trzy miesiące i nie później niż na sześć miesięcy po wyborach sędziów pokoju, biorąc pod uwagę potrzeby związane z przygotowaniem organizacyjnym sądów pokoju oraz sędziów pokoju do pełnienia obowiązków.

Art. 3. Sędziowie pokoju wybierani są w wyborach na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 1319 oraz 2021 r. poz. 1834) oraz ustawie.

Art. 4. § 1. Sąd pokoju działa przy sądzie rejonowym, na obszarze właściwości którego utworzono sąd pokoju.

§ 2. Siedzibą sądu pokoju jest siedziba sądu rejonowego, na obszarze właściwości którego utworzono sąd pokoju.

IX kadencja/druk 1760

§ 3. Obszar właściwości sądu pokoju pokrywa się z obszarem właściwości sądu rejonowego.

§ 4. W uzasadnionych przypadkach na obszarze właściwości sądu rejonowego może być utworzony więcej niż jeden sąd pokoju. Obszary właściwości sądów pokoju na obszarze właściwości sądu rejonowego są wyłączne. Siedzibę sądu pokoju, na obszarze właściwości którego nie znajduje się siedziba sądu rejonowego, określa Minister Sprawiedliwości.

§ 5. Liczba stanowisk sędziów pokoju w danej kadencji sądów pokoju jest niezmienna.

§ 6. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa, tworzy i znosi sądy pokoju w drodze rozporządzenia. W rozporządzeniu o utworzeniu sądu pokoju ustala się nazwę, siedzibę oraz obszar właściwości sądu pokoju oraz liczbę stanowisk sędziów pokoju w sądzie pokoju, kierując się potrzebą poszanowania lokalnych więzi społecznych, gospodarczych i kulturowych, zapewnienia racjonalnej organizacji sądownictwa, równego dostępu obywateli do sądu, szybkiego rozpoznawania należących do ich właściwości spraw na terenie całego kraju, dostosowania liczby sędziów pokoju do zakresu obciążenia wpływem spraw oraz mając na uwadze, że jeden sędzia pokoju przypada na nie więcej niż 10 000 mieszkańców obszaru właściwości sądu pokoju.

§ 7. Zmian w zakresie ustalenia siedzib lub obszarów właściwości sądów pokoju dokonuje się nie później niż na jedenaście miesięcy przed upływem kadencji sądów pokoju.

Art. 5. Uprawnienia Ministra Sprawiedliwości przewidziane ustawą mogą zostać powierzone sekretarzowi stanu lub podsekretarzowi stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości, z wyjątkiem uprawnienia do wydania decyzji o przeniesieniu sędziego w przypadku określonym w art. 34 § 1.

Art. 6. Nadzór nad działalnością sądów pokoju w zakresie orzekania sprawuje Sąd Najwyższy, w trybie określonym ustawami.

Art. 7. § 1. Nadzór administracyjny nad działalnością sądów pokoju, w zakresie wskazanym w art. 8 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2072 oraz z 2021 r. poz. 1080 i 1236), sprawuje Minister Sprawiedliwości, na zasadach określonych w dziale I rozdziale 6

IX kadencja/druk 1760

ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305, z późn. zm.¹⁾).

§ 2. Wewnętrzny nadzór administracyjny nad działalnością sądu pokoju, w zakresie wskazanym w art. 8 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, sprawuje prezes sądu pokoju, prezes sądu apelacyjnego i prezes sądu okręgowego.

§ 3. Zewnętrzny nadzór administracyjny nad działalnością sądów pokoju, w zakresie wskazanym w art. 8 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, sprawuje Minister Sprawiedliwości przez służbę nadzoru, którą stanowią sędziowie delegowani do Ministerstwa Sprawiedliwości w trybie art. 77 tej ustawy.

§ 4. Czynności z zakresu nadzoru administracyjnego nie mogą wkraczać w dziedzinę, w której sędziowie pokoju są niezawisli.

Art. 8. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do sądów pokoju i sędziów pokoju przepisy art. 9c, art. 9d, art. 41d, art. 46 § 1 zdanie pierwsze, art. 47b § 4, art. 51 § 1, art. 52, art. 77 § 6-7, art. 77a, art. 82a § 5 zdanie pierwsze, art. 83, art. 83a, art. 85 § 4, art. 87 § 1–8, art. 88–89, art. 93, art. 108, art. 109a, art. 110a–113, art. 113b, art. 114 § 2–8 oraz § 10, 12 i 13, art. 114a–129 oraz art. 131–133a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2072, z 2021 r. poz. 1080 i 1236 oraz z 2022 r. poz. 655, 1259 i 1933) stosuje się odpowiednio.

Rozdział 2

Organizacja sądu pokoju

Art. 9. Organami sądu pokoju są prezes sądu pokoju i dyrektor sądu pokoju.

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U z 2021 r. poz. 1236, 1535, 1773, 1927, 1981, 2054, 2270 oraz z 2022 r. poz. 583 i 655.

IX kadencja/druk 1760

Art. 10. § 1. Prezes sądu pokoju:

- 1) kieruje sądem pokoju i reprezentuje sąd pokoju na zewnątrz, z wyjątkiem spraw należących do kompetencji dyrektora sądu pokoju, w szczególności:
 - a) kieruje działalnością administracyjną sądu pokoju w zakresie wskazanym w art. 8 pkt 2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych,
 - b) co najmniej raz w roku określa potrzeby sądu pokoju, których zaspokojenie jest konieczne dla zapewnienia warunków prawidłowego funkcjonowania sądu pokoju i sprawnego wykonywania przez niego zadań, o których mowa w art. 1 § 3, biorąc pod uwagę przewidywany ich zakres,
 - c) jest zwierzchnikiem służbowym sędziów pokoju, asystentów sędziów i starszych asystentów sędziów danego sądu pokoju;
- 2) co roku przygotowuje informację o działalności sądu pokoju i przedstawia ją zgromadzeniu ogólnemu sędziów sądu pokoju;
- 3) dokonuje analizy orzecznictwa w kierowanym sądzie pokoju pod względem poziomu jego jednolitości oraz informuje sędziów pokoju o wynikach tej analizy, a w razie stwierdzenia istotnych rozbieżności w orzecznictwie informuje o nich Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego;
- 4) wykonuje inne czynności przewidziane w ustawie oraz przepisach odrębnych.

§ 2. Prezesem sądu pokoju jest prezes sądu rejonowego, przy którym działa sąd pokoju, przez okres pełnienia funkcji prezesa sądu rejonowego.

§ 3. W zakresie kierowania działalnością administracyjną sądu pokoju, prezes sądu pokoju podlega prezesowi właściwego sądu okręgowego oraz Ministrowi Sprawiedliwości.

§ 4. W razie nieobecności prezesa sądu pokoju zastępuje go wiceprezes sądu rejonowego, przy którym działa sąd pokoju, a w razie jego nieobecności – wyznaczony sędzia pokoju.

Art. 11. § 1. Prezes sądu pokoju, po zasięgnięciu opinii kolegium właściwego sądu okręgowego, ustala podział czynności w sądzie pokoju obejmujący zakres obowiązków sędziów pokoju i plan dyżurów oraz zastępstw sędziów pokoju, uwzględniając potrzebę równomiernego rozłożenia ich obowiązków oraz potrzebę zagwarantowania sprawnego postępowania sądowego.

IX kadencja/druk 1760

§ 2. Prezes sądu pokoju może ustalić nowy podział czynności w całości lub części w każdym czasie, jeżeli przemawiają za tym względy, o których mowa w § 1.

§ 3. Sędziego pokoju w jego czynnościach może zastąpić inny sędzia pokoju orzekający w tym samym sądzie pokoju lub sędzia pokoju delegowany na podstawie art. 35 § 1.

§ 4. Zastąpienie, o którym mowa w § 3, może nastąpić na podstawie zarządzenia prezesa sądu pokoju, wydanego na wniosek sędziego pokoju albo z urzędu, w celu zapewnienia sprawności postępowania.

§ 5. W tym samym składzie sądu pokoju nie mogą brać udziału osoby pozostające ze sobą w stosunku pokrewieństwa w linii prostej lub powinowactwa w linii prostej albo stosunku przysposobienia, małżonkowie oraz rodzeństwo.

Art. 12. § 1. Dyrektor sądu pokoju:

- 1) kieruje działalnością administracyjną sądu pokoju, w zakresie wskazanym w art. 8 pkt 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych;
- 2) wykonuje zadania przypisane, na podstawie przepisów odrębnych, kierownikowi jednostki w zakresie finansowym, gospodarczym, kontroli finansowej, gospodarowania mieniem Skarbu Państwa oraz audytu wewnętrznego w tych obszarach;
- 3) jest zwierzchnikiem służbowym i dokonuje czynności z zakresu prawa pracy oraz reprezentuje sąd pokoju w tym zakresie wobec pracowników sądu pokoju, z wyłączeniem sędziów pokoju, asystentów sędziów i starszych asystentów sędziów;
- 4) określa, w porozumieniu z prezesem sądu pokoju, rozmieszczenie i liczbę poszczególnych stanowisk w sądzie pokoju, na których są zatrudniani pracownicy sądu pokoju, z wyłączeniem sędziów pokoju, asystentów sędziów i starszych asystentów sędziów;
- 5) reprezentuje Skarb Państwa w zakresie powierzonego mienia i zadań sądu pokoju;
- 6) dysponuje rachunkami depozytowymi Ministra Finansów, o których mowa w art. 83a ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, z wyłączeniem rachunków, na których zostały zdeponowane sumy depozytowe

IX kadencja/druk 1760

powszechnych jednostek organizacyjnych prokuratury, z uwzględnieniem art. 83a ust. 2 tej ustawy;

- 7) zapewnia prowadzenie strony internetowej sądu pokoju oraz bieżące umieszczanie na tej stronie informacji o terminach rozpraw i ogłoszeniach wyroków;
- 8) współpracuje z Ministrem Sprawiedliwości w sprawach związanych z tworzeniem i przetwarzaniem akt sądowych sądu pokoju w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie sądowe, o którym mowa w art. 53 § 1a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych;
- 9) wykonuje inne czynności przewidziane w ustawie oraz przepisach odrębnych.

§ 2. Dyrektorem sądu pokoju jest dyrektor sądu rejonowego, przy którym działa sąd pokoju, przez okres pełnienia funkcji dyrektora sądu rejonowego. Jeżeli w sądzie rejonowym nie powołano dyrektora sądu, zadania dyrektora sądu pokoju wykonuje dyrektor przełożonego sądu okręgowego, który przejmuje także prowadzenie gospodarki finansowej sądu pokoju. W przypadku, o którym mowa w art. 32 § 7a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, pracownik sądu rejonowego pełniący obowiązki dyrektora sądu rejonowego, pełni również obowiązki dyrektora sądu pokoju.

§ 3. Kierując działalnością administracyjną sądu pokoju, dyrektor sądu pokoju współdziała z wójtami (burmistrzami, prezydentami miast) gmin znajdujących się na obszarze właściwości sądu pokoju w celu zapewnienia należytych warunków lokalowych i wyposażenia technicznego funkcjonowania sądów pokoju oraz wykonywania przez nie zadań, a także zapewnienia odpowiednich warunków pracy sędziom pokoju.

§ 4. Minister Sprawiedliwości jest zwierzchnikiem służbowym dyrektora sądu pokoju.

§ 5. Prezes sądu pokoju wykonuje w stosunku do dyrektora sądu pokoju czynności z zakresu prawa pracy, z wyjątkiem czynności zastrzeżonych dla Ministra Sprawiedliwości.

Art. 13. § 1. Organem samorządu sędziów pokoju jest zgromadzenie ogólne sędziów sądu pokoju. Zgromadzenie ogólne sędziów sądu pokoju składa się z wszystkich sędziów tego sądu. Mogą w nim uczestniczyć sędziowie pokoju

IX kadencja/druk 1760

delegowani do pełnienia obowiązków sędziego w tym sądzie bez prawa udziału w głosowaniu.

§ 2. Zgromadzeniu ogólnemu sędziów sądu pokoju przewodniczy prezes sądu pokoju. W razie nieobecności prezesa sądu pokoju obowiązki przewodniczącego pełni najstarszy wiekiem sędzia sądu pokoju obecny na zgromadzeniu ogólnym sędziów sądu pokoju.

§ 3. Udział w zgromadzeniu ogólnym sędziów sądu pokoju jest obowiązkowy, o ile zarządzi tak prezes sądu pokoju.

§ 4. Uchwały zgromadzenia ogólnego sędziów sądu pokoju zapadają zwykłą większością głosów obecnych członków zgromadzenia. Głosowanie jest jawne.

§ 5. Zgromadzenie ogólne sędziów sądu pokoju zwołuje prezes sądu pokoju z własnej inicjatywy lub na wniosek połowy liczby sędziów sądu pokoju.

§ 6. Zgromadzenie ogólne sędziów sądu pokoju zbiera się co najmniej raz w roku.

§ 7. Zgromadzenie ogólne sędziów sądu pokoju:

- 1) wysłuchuje informacji prezesa sądu pokoju o działalności sądu pokoju i może wyrazić w tym zakresie opinię;
- 2) wyraża opinię w innych ważnych sprawach dotyczących sądu pokoju lub sędziów pokoju.

Rozdział 3

Wewnętrzny i zewnętrzny nadzór administracyjny nad działalnością administracyjną sądów pokoju w zakresie zapewnienia właściwego toku wewnętrznego urzędowania sądu pokoju związanego bezpośrednio ze sprawowaniem wymiaru sprawiedliwości

Art. 14. §. 1. W przypadku stwierdzenia uchybienia w zakresie sprawności postępowania sądowego, prezes sądu niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie trzydziestu dni od dnia powzięcia wiadomości o uchybieniu, może zwrócić na nie uwagę na piśmie i żądać usunięcia skutków tego uchybienia. Sędzia pokoju, którego dotyczy zwrócona uwaga, może w terminie siedmiu dni od dnia zwrócenia uwagi złożyć prezesowi sądu zastrzeżenie na piśmie.

§ 2. W przypadku złożenia zastrzeżenia prezes sądu w terminie czternastu dni od dnia złożenia zastrzeżenia uchyła uwagę albo przekazuje sprawę do rozpoznania

IX kadencja/druk 1760

sądowi dyscyplinarnemu, zawiadamiając sędziego pokoju o sposobie rozpatrzenia zastrzeżenia.

§ 3. Do akt osobowych sędziego pokoju dołącza się odpis pisma zawierającego stwierdzenie uchybienia i zwrócenie uwagi, jednak nie wcześniej niż po bezskutecznym upływie terminu do złożenia zastrzeżenia, a w przypadku jego złożenia – po uprawomocnieniu się uchwały sądu dyscyplinarnego odmawiającej uwzględnienia zastrzeżenia. W takim przypadku do akt osobowych sędziego pokoju dołącza się także odpis pisma zawierającego zastrzeżenie oraz odpis uchwały sądu dyscyplinarnego odmawiającej uwzględnienia zastrzeżenia. Jeżeli zastrzeżenie sędziego pokoju zostało uwzględnione, nie dołącza się do akt osobowych sędziego pokoju dokumentów dotyczących zwrócenia uwagi ani nie dokonuje się wzmianki w wykazie służbowym, o którym mowa w art. 49 § 1.

§ 4. Po upływie czterech lat od dnia zwrócenia uwagi prezes sądu, z urzędu, zarządza usunięcie z akt osobowych sędziego pokoju dokumentów, o których mowa w § 3. Jednocześnie z usunięciem dokumentów z akt osobowych, wszelkie dane dotyczące zwrócenia uwagi usuwa się z wykazu służbowego, o którym mowa w art. 49 § 1. Jeżeli jednak w tym okresie stwierdzono kolejne uchybienie w zakresie sprawności postępowania sądowego, skutkujące zwróceniem uwagi, lub wyknięto uchybienie w trybie art. 19 § 1, dopuszczalne jest tylko jednoczesne usunięcie wszystkich dokumentów i danych.

Art. 15. § 1. Prezes sądu, w ramach wewnętrznego nadzoru administracyjnego nad sądem pokoju, w szczególności:

- 1) bada sprawność postępowania w poszczególnych sprawach;
- 2) kontroluje działalność sekretariatu sądu pokoju;
- 3) bada prawidłowość przydzielania sędziom pokoju spraw oraz równomiernego obciążenia ich pracą.

§ 2. Czynnościami z zakresu wewnętrznego nadzoru administracyjnego nad sądem pokoju wykonywanymi przez prezesa sądu apelacyjnego i prezesa sądu okręgowego są ponadto:

- 1) wizytacja, obejmująca pełną działalność administracyjną sądu pokoju lub zakres działalności administracyjnej sądu pokoju;
- 2) lustracja, obejmująca wybrane zagadnienia z działalności administracyjnej sądu pokoju lub zakresu działalności administracyjnej sądu pokoju.

IX kadencja/druk 1760

§ 3. Wizytacje zarządza się stosownie do potrzeb, w szczególności przy uwzględnieniu wyników sprawowanego nadzoru administracyjnego.

§ 4. Wizytacje sądu pokoju przeprowadzają sędziowie wizytatorzy zajmujący stanowisko sędziego sądu okręgowego lub sądu rejonowego.

§ 5. Wizytacji sądu pokoju nie może przeprowadzać sędzia wizytator, będący małżonkiem, krewnym albo powinowatym jednego z sędziów pokoju lub prezesa sądu pokoju, lub pozostający z jednym z sędziów pokoju lub prezesem sądu pokoju w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności sędziego wizytatora.

§ 6. O planowanej wizytacji zawiadamia się prezesa sądu pokoju co najmniej na trzydzieści dni przed przystąpieniem do jej prowadzenia.

Art. 16. § 1. Czynności z zakresu wewnętrznego nadzoru administracyjnego nad sądem pokoju prezes sądu apelacyjnego albo okręgowego może powierzyć sędziemu wizytatorowi, wiceprezesowi sądu, przewodniczącemu wydziału, a także, w uzasadnionych przypadkach, innemu wyznaczonemu sędziemu. Czynności z zakresu wewnętrznego nadzoru administracyjnego nad sądem pokoju prezes sądu pokoju może powierzyć osobom wymienionym w zdaniu pierwszym, zajmującym stanowiska lub pełniącym funkcje w sądzie rejonowym, którego jest prezesem.

§ 2. Osoby sprawujące wewnętrzny nadzór administracyjny mają prawo wglądu w czynności sądu pokoju, mogą żądać wyjaśnień oraz usunięcia uchybień oraz być obecne na rozprawie toczącej się z wyłączeniem jawności.

§ 3. Czynności z zakresu wewnętrznego nadzoru administracyjnego, o których mowa w art. 15 § 1 pkt 2, prezes sądu może powierzyć inspektorowi do spraw biurowości.

§ 4. Prezes sądu uchyła czynności administracyjne niezgodne z prawem, naruszające sprawność postępowania sądowego lub z innych przyczyn niecelowe.

Art. 17. § 1. Prezes sądu apelacyjnego może zwrócić prezesowi sądu pokoju, działającego na obszarze apelacji, uwagę na piśmie, jeżeli stwierdzi uchybienia w zakresie kierowania sądem, sprawowania wewnętrznego nadzoru administracyjnego albo wykonywania innych czynności administracyjnych.

§ 2. Prezes sądu apelacyjnego, w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości lub nieracjonalności podziału czynności ustalonego przez prezesa sądu pokoju, wydaje

IX kadencja/druk 1760

zalecenie zmiany podziału czynności. Jeżeli prezes sądu pokoju nie zmieni podziału czynności zgodnie z zaleceniem, prezes sądu apelacyjnego może zwrócić się o rozstrzygnięcie do Krajowej Rady Sądownictwa, której uchwała jest ostateczna.

§ 3. Uprawnienia, o których mowa w § 1 i 2, przysługują również prezesowi sądu okręgowego wobec prezesa sądu pokoju, działającego w okręgu sądowym.

§ 4. Prezes sądu pokoju, którego dotyczy zwrócona uwaga, może w terminie czternastu dni od dnia zwrócenia uwagi złożyć prezesowi sądu przełożonego pisemne zastrzeżenie.

§ 5. W przypadku złożenia zastrzeżenia prezes właściwego sądu w terminie czternastu dni od dnia złożenia zastrzeżenia uchyla uwagę albo przekazuje sprawę do rozpoznania prezesowi sądu przełożonego, zawiadamiając prezesa sądu pokoju o sposobie rozpatrzenia zastrzeżenia. Prezes sądu apelacyjnego przekazuje sprawę do rozpoznania Ministrowi Sprawiedliwości.

§ 6. Przepisy art. 14 § 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 18. W przypadku stwierdzenia istotnych uchybień w działalności administracyjnej sądu pokoju lub niewykonania przez prezesa sądu apelacyjnego zarządzeń, o których mowa w art. 37g § 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, Minister Sprawiedliwości może zarządzić przeprowadzenie lustracji:

- 1) sądu pokoju lub zakresu działalności sądu pokoju;
- 2) działalności nadzorczej prezesa sądu pokoju.

Art. 19. § 1. Sąd rejonowy jako sąd odwoławczy, w razie stwierdzenia przy rozpoznawaniu sprawy oczywistej obrazy przepisów, niezależnie od innych uprawnień, wytyka uchybienie właściwemu sądowi pokoju. Przed wytknięciem uchybienia poucza się sędziego pokoju o możliwości złożenia na piśmie wyjaśnień w terminie siedmiu dni. Stwierdzenie i wytknięcie uchybienia nie wpływa na rozstrzygnięcie sprawy.

§ 2. O wytknięciu uchybienia sąd rejonowy, o którym mowa w § 1, zawiadamia prezesa właściwego sądu pokoju, a w przypadkach poważniejszych uchybień – także Ministra Sprawiedliwości.

IX kadencja/druk 1760

§ 3. W terminie czternastu dni od dnia doręczenia postanowienia zawierającego wytknięcie uchybienia, sędzia pokoju może wnieść odwołanie od tego postanowienia do Sądu Najwyższego.

§ 4. Sąd Najwyższy po rozpoznaniu odwołania utrzymuje w mocy zaskarżone postanowienie albo uchyla je w całości lub części.

§ 5. Odpis prawomocnego postanowienia zawierającego wytknięcie uchybienia dołącza się do akt osobowych sędziego pokoju. Do akt osobowych dołącza się także złożone przez sędziego pokoju wyjaśnienia oraz odwołanie.

§ 6. Po upływie pięciu lat od dnia uprawomocnienia się postanowienia zawierającego wytknięcie uchybienia prezes sądu pokoju z urzędu zarządza usunięcie z akt osobowych dokumentów, o których mowa w § 5. Jednocześnie z usunięciem dokumentów z akt osobowych wszelkie dane dotyczące wytknięcia uchybienia usuwa się z wykazu służbowego, o którym mowa w art. 49 § 1. Jeżeli jednak w tym okresie stwierdzono kolejną oczywistą obrazę przepisów przy rozpoznawaniu sprawy przez sąd odwoławczy, skutkującą wytknięciem uchybienia, lub zwrócono uwagę w trybie art. 14 § 1, dopuszczalne jest tylko jednoczesne usunięcie wszystkich dokumentów i danych.

Art. 20. § 1. Sądy pokoju rozpoznają sprawy lub pełnią inne czynności na obszarze właściwości sądu pokoju w jednym budynku lub lokalu albo większej liczbie budynków lub lokali, do których tytuł prawny posiada gmina w ramach posiadanych zasobów.

§ 2. Sąd pokoju może również rozpoznawać sprawy lub pełnić inne czynności w budynku sądowym sądu rejonowego, jeżeli znajduje się on na obszarze właściwości sądu pokoju.

§ 3. Na wniosek dyrektora sądu pokoju, Minister Sprawiedliwości, w drodze zarządzenia, może wyrazić zgodę na współkorzystanie przez sąd rejonowy i sąd pokoju z jednego budynku sądowego, jeśli nie stoją temu na przeszkodzie warunki lokalowe w budynku ani tytuł prawny do budynku.

§ 4. W razie konieczności sąd pokoju może pełnić czynności poza obszarem swojej właściwości, jeżeli wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości lub jeżeli przez to nastąpi znaczne zmniejszenie kosztów.

§ 5. Zadania polegające na utrzymaniu i obsłudze organizacyjno-technicznej budynków lub lokali, o których mowa w § 1, wraz z wyposażeniem technicznym, są

IX kadencja/druk 1760

zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej realizowanym przez gminę, finansowanym z budżetu państwa z części będącej w dyspozycji Ministra Sprawiedliwości przez udzielanie dotacji celowej.

§ 6. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wymogi dotyczące budynków i lokali, o których mowa w § 1, oraz ich wyposażenia technicznego, kierując się potrzebą zapewnienia powagi sądu pokoju oraz godności sprawowania urzędu sędziego pokoju.

§ 7. W przypadku, o którym mowa w § 3, jeżeli budynek sądu rejonowego wchodzi w skład mienia Skarbu Państwa będącego w zarządzie sądu rejonowego, w zakresie wynikającym z zarządzenia wskazanego w tym przepisie, mienie to staje się mieniem pozostającym we wspólnym zarządzie sądu rejonowego i sądu pokoju.

Art. 21. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa, określi, w drodze rozporządzenia, regulamin wewnętrznego urzędowania sądów pokoju określający:

- 1) wewnętrzną organizację i porządek funkcjonowania sądów pokoju,
- 2) porządek czynności w sądach pokoju, porządek urzędowania organów sądów pokoju, tok czynności administracyjnych w sprawach należących do właściwości sądów pokoju, dopuszczalne systemy i rozkład czasu urzędowania sądów pokoju, warunki i tryb udostępniania i przesyłania akt i dokumentów z akt oraz warunki udostępniania pomieszczeń dla uczestników postępowania, świadków i innych osób przebywających w sądach pokoju

– uwzględniając zasady sprawności, racjonalności, ekonomicznego i szybkiego działania oraz potrzebę zapewnienia rzetelnego wykonywania zadań powierzonych sądom pokoju.

Art. 22. § 1. Sprawy są przydzielane sędziom pokoju losowo, w ramach poszczególnych kategorii spraw rozpoznawanych w sądzie pokoju, chyba że sprawa podlega przydziałowi sędziemu pełniącemu dyżur.

§ 2. Przydział spraw w ramach poszczególnych kategorii jest równy.

§ 3. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób przydziału spraw sędziom pokoju, w tym sposób dokonywania losowania spraw, zasady zmniejszenia przydziału spraw ze względu na usprawiedliwione nieobecności oraz

IX kadencja/druk 1760

podstawy czasowego wstrzymania przydziału spraw, warunki uczestniczenia w przydziale tylko niektórych rodzajów spraw w ramach poszczególnych kategorii spraw rozpoznawanych w sądzie pokoju, zasady pełnienia dyżurów oraz rodzaje spraw podlegających przydzieleniu zgodnie z planem dyżurów, zasady sporządzania planu zastępstw oraz rodzaje czynności podejmowanych zgodnie z planem zastępstw, uwzględniając potrzebę zapewnienia równomiernego i obiektywnego obciążenia sędziów pokoju obowiązkami, a także transparentności podejmowanych w tym zakresie działań w celu uniemożliwienia wywierania wpływu na przydział spraw poszczególnym sędziom pokoju, wykorzystania rozwiązań informatycznych do losowego przydziału spraw oraz zastosowania innych sposobów losowego przydziału spraw w przypadku braku możliwości korzystania z tych rozwiązań, jak również należytego dokumentowania czynności związanych z losowym przydziałem spraw.

Art. 23. § 1. Organem właściwym do rozpatrzenia skargi lub wniosku dotyczących działalności sądu pokoju jest prezes sądu pokoju.

§ 2. Organem właściwym do rozpatrzenia skargi lub wniosku dotyczących działalności sądu pokoju i sądu rejonowego, jest prezes sądu rejonowego.

§ 3. Organem właściwym do rozpatrzenia skargi dotyczącej działalności prezesa sądu pokoju jest prezes sądu okręgowego.

§ 4. Skarga dotycząca działalności sądu pokoju lub prezesa sądu pokoju, skierowana do innych organów władzy publicznej, podlega przekazaniu do rozpatrzenia organom, o których mowa w § 1–3.

Art. 24. Sądem bezpośrednio przełożonym w zakresie rozpoznania zażalenia od postanowienia o ukaraniu karą porządkową, o którym mowa w art. 50 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz postanowienia, o którym mowa w art. 50 § 3 tej ustawy, wydanego przez sąd pokoju, jest sąd rejonowy.

Art. 25. Do celów zatrudnienia asystentów sędziów i starszych asystentów sędziów oraz urzędników i innych pracowników sądowych przyjmuje się, że sądy pokoju funkcjonują w sposób ciągły, bez względu na zasadę określoną w art. 2 § 1.

Rozdział 4

Sędzia pokoju

Art. 26. Na sędziego pokoju może zostać wybrana osoba:

- 1) która ma prawo wybieralności w wyborach sędziów pokoju określone w art. 11 § 1 pkt 7 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy oraz nie zachodzą wobec niej przesłanki określone w art. 11 § 2 i 5 tej ustawy;
- 2) która ma wyłącznie obywatelstwo polskie;
- 3) przeciwko której nie toczy się postępowanie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 4) która ukończyła wyższe studia prawnicze w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskała tytuł zawodowy magistra lub zagraniczne studia prawnicze uznane w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) która przez co najmniej trzy lata wykonywała czynności wymagające wiedzy prawniczej bezpośrednio związane ze świadczeniem pomocy prawnej, stosowaniem lub tworzeniem prawa;
- 6) która jest zdolna, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego;
- 7) która w dniu głosowania nie ukończyła siedemdziesięciu lat;
- 8) która nie pełniła służby zawodowej, nie pracowała w organach bezpieczeństwa państwa lub nie była współpracownikiem organów bezpieczeństwa państwa, wymienionych w art. 2 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2021 r. poz. 1633 oraz z 2022 r. poz. 1459 i 1512) – w przypadku osoby urodzonej przed dniem 1 sierpnia 1972 r.;
- 9) która nie była sędzią, który orzekając uchybił godności urzędu sprzeniewierzając się niezawisłości sędziowskiej, co zostało stwierdzone prawomocnym orzeczeniem;
- 10) która nie została ukarana karą dyscyplinarną złożenia sędziego z urzędu ani sędziego pokoju z urzędu;
- 11) która znajduje się na liście, o której mowa w art. 45d ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. z 2021 r. poz. 269).

IX kadencja/druk 1760

Art. 27. § 1. Do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego pokoju może zostać powołana osoba, która została wybrana w wyborach sędziów pokoju i której mandat nie wygasł przed dniem powołania.

§ 2. Do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego pokoju może zostać powołana osoba, która jest nieskazitelnego charakteru.

§ 3. Do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego pokoju nie może zostać powołana osoba:

- 1) będąca funkcjonariuszem publicznym w rozumieniu art. 115 § 13 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1444 i 1517 oraz z 2021 r. poz. 1023);
- 2) inna niż określona w pkt 1, pełniąca funkcję w organach państwowych, samorządu terytorialnego, w służbie dyplomatycznej, konsularnej lub w organach organizacji międzynarodowych działających na podstawie umów międzynarodowych ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską;
- 3) wykonująca zawód adwokata, radcy prawnego, doradcy podatkowego, doradcy restrukturyzacyjnego lub rzecznika patentowego;
- 4) będąca aplikantem aplikacji sędziowskiej, aplikantem aplikacji prokuratorskiej, aplikantem radcowskim, aplikantem adwokackim, aplikantem komorniczym, aplikantem notarialnym lub aplikantem rzecznikowskim;
- 5) która zgłosiła swoją kandydaturę na wolne stanowisko sędziowskie w sądzie rejonowym, sądzie okręgowym, sądzie apelacyjnym, Sądzie Najwyższym, wojewódzkim sądzie administracyjnym lub Naczelnym Sądzie Administracyjnym i postępowanie w sprawie powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim nie zostało zakończone;
- 6) która pełniła urząd na stanowisku sędziego pokoju przez co najmniej cztery lata;
- 7) która należy do partii politycznej lub związku zawodowego lub prowadzi działalność publiczną niedającą się pogodzić z zasadami niezależności sądów lub niezawisłości sędziów pokoju;
- 8) która:
 - a) jest członkiem zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej spółki prawa handlowego,

IX kadencja/druk 1760

- b) jest członkiem zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej spółdzielni,
- c) jest członkiem zarządu fundacji prowadzącej działalność gospodarczą,
- d) posiada w spółce prawa handlowego więcej niż 10% akcji lub udziałów przedstawiających więcej niż 10% kapitału zakładowego,
- e) prowadzi działalność gospodarczą na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami, a także zarządza taką działalnością lub jest przedstawicielem albo pełnomocnikiem w prowadzeniu takiej działalności.

§ 4. Do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego pokoju może zostać powołana osoba, jeżeli złoży Krajowej Radzie Sądownictwa, w terminie czternastu dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów sędziów pokoju, oświadczenie o braku występowania przesłanek, o których mowa w § 3, albo w przypadku, o którym mowa w:

- 1) § 3 pkt 1–4 – oświadczenie o zrzeczeniu się albo złożeniu rezygnacji z zajmowanego stanowiska, pełnionej funkcji, służby, stanu spoczynku lub wykonywanej pracy albo o zawieszeniu wykonywania zawodu lub odbywania aplikacji, o których mowa w § 3 pkt 3 i 4, na czas pełnienia urzędu na stanowisku sędziego pokoju;
- 2) § 3 pkt 5 – oświadczenie o wycofaniu zgłoszenia kandydatury na wolne stanowisko sędziowskie;
- 3) § 3 pkt 7 lub pkt 8 lit. a–c – oświadczenie o rezygnacji z przynależności do partii politycznej, związku zawodowego, prowadzenia działalności publicznej niedającej się pogodzić z zasadami niezależności sądów lub niezawisłości sędziów pokoju, rezygnacji z członkostwa w zarządzie, radzie nadzorczej lub komisji rewizyjnej spółki prawa handlowego lub spółdzielni, lub zarządzie fundacji prowadzącej działalność gospodarczą;
- 4) § 3 pkt 8 lit. d – oświadczenie o wyzbyciu się więcej niż 10% akcji lub udziałów przedstawiających więcej niż 10% kapitału zakładowego w spółce prawa handlowego;
- 5) § 3 pkt 8 lit. e – oświadczenie o zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami, a także zarządzania taką działalnością lub bycia przedstawicielem albo pełnomocnikiem w prowadzeniu takiej działalności.

IX kadencja/druk 1760

§ 5. Niezłożenie oświadczenia, o którym mowa w § 4 pkt 2, jest równoznaczne z wyborem postępowania w sprawie powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego w sądzie rejonowym, sądzie okręgowym, sądzie apelacyjnym, Sądzie Najwyższym, wojewódzkim sądzie administracyjnym lub Naczelnym Sądzie Administracyjnym.

§ 6. Przez spółkę prawa handlowego rozumie się spółkę handlową, a także inną spółkę, do której stosuje się przepisy prawa handlowego, w tym spółkę według prawa obcego.

§ 7. Oświadczenia, o których mowa w § 4, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

§ 8. Oświadczenia, o których mowa w § 4 pkt 1–5, są skuteczne od dnia doręczenia Krajowej Radzie Sądownictwa. Krajowa Rada Sądownictwa przesyła stosowne oświadczenie właściwym podmiotom.

Art. 28. Krajowa Rada Sądownictwa rozpatruje kandydatury sędziów pokoju, wybranych w wyborach sędziów pokoju, do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziów pokoju, w trybie określonym w odrębnej ustawie.

Art. 29. § 1. Do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego pokoju powołuje Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, na pięcioletnią kadencję, z uwzględnieniem art. 31 § 2.

§ 2. Powołując do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego pokoju, Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej wyznacza miejsce służbowe (siedzibę) sędziego pokoju w sądzie pokoju, do którego został wybrany. Zmiana miejsca służbowego sędziego pokoju może być dokonana w przypadku i trybie określonych w art. 34.

§ 3. Sędzia pokoju może orzekać we wszystkich sprawach w swoim miejscu służbowym, a w innych sądach pokoju w przypadkach określonych w ustawie (jurysdykcja sędziego pokoju). Przepisy o przydziale spraw oraz wyznaczaniu i zmianie składu sądu pokoju nie ograniczają jurysdykcji sędziego pokoju i nie mogą być podstawą stwierdzenia sprzeczności składu sądu z przepisami prawa,

IX kadencja/druk 1760

nienależytego obsadzenia sądu lub udziału osoby nieuprawnionej lub niezdolnej do orzekania w wydaniu orzeczenia.

§ 4. Okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego pokoju nie mogą stanowić wyłącznej podstawy do podważenia orzeczenia wydanego z udziałem tego sędziego pokoju lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności.

Art. 30. Przy powołaniu sędziego pokoju składa ślubowanie wobec Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej według następującej roty:

„Ślubuję uroczyście jako sędzia pokoju służyć wiernie Rzeczypospolitej Polskiej, stać na straży prawa, obowiązki sędziego pokoju wypełniać sumiennie, sprawiedliwość wymierzać zgodnie z przepisami prawa, bezstronnie według mego sumienia, dochować tajemnicy prawnie chronionej, a w postępowaniu kierować się zasadami godności i uczciwości.”; składający ślubowanie może dodać na końcu zwrot: „Tak mi dopomóż Bóg.”.

Art. 31. § 1. Kadencja sędziego pokoju rozpoczyna się z dniem rozpoczęcia kadencji sądów pokoju.

§ 2. W przypadku przejęcia mandatu albo wyboru w wyborach uzupełniających, sędzia pokoju powoływany jest na kadencję od dnia powołania do upływu kadencji sądów pokoju.

§ 3. Urząd na stanowisku sędziego pokoju można pełnić przez jedną kadencję.

§ 4. Sędzia pokoju, który pełnił urząd na stanowisku sędziego pokoju przez mniej niż cztery lata w przypadku przejęcia mandatu lub wyboru w wyborach uzupełniających, może zostać powołany do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego pokoju na drugą kadencję.

§ 5. Sędzia pokoju pełni obowiązki sędziego od dnia objęcia stanowiska sędziego pokoju do upływu kadencji sędziego pokoju, z wyjątkiem § 7.

§ 6. Po zakończeniu kadencji sędziego pokoju, sędzia pokoju pełni obowiązki sędziego do dnia rozpoczęcia nowej kadencji sądów pokoju, z wyjątkiem § 7.

§ 7. Sędzia pokoju pełni obowiązki sędziego nie dłużej niż do dnia wygaśnięcia mandatu sędziego pokoju.

IX kadencja/druk 1760

§ 8. Sprawy wszczęte i niezakończone w poprzedniej kadencji sądów pokoju lub sprawy rozpatrywane przez sędziego pokoju na podstawie § 6, przekazuje się do prowadzenia sędziom pokoju powołanym na nową kadencję.

§ 9. Sędzia pokoju powołany na kolejną kadencję, obejmujący stanowisko w sądzie pokoju w którym zajmował stanowisko w poprzedniej kadencji, bierze udział w rozpoznawaniu spraw wszczętych i niezakończonych wcześniej z jego udziałem.

Art. 32. § 1. Stosunek służbowy sędziego pokoju nawiązuje się po doręczeniu mu aktu powołania, nie wcześniej jednak niż w dniu rozpoczęcia kadencji sędziego pokoju.

§ 2. Sędzia pokoju zgłasza się w celu objęcia stanowiska w terminie czternastu dni od dnia rozpoczęcia kadencji sądów pokoju albo powołania w przypadku określonym w art. 31 § 4.

§ 3. W razie nieusprawiedliwionego nieobjęcia stanowiska sędziego pokoju w terminie określonym w § 2, powołanie traci moc. Okoliczność tę stwierdza Minister Sprawiedliwości.

§ 4. Odebranie aktu powołania lub objęcie stanowiska po dniu rozpoczęcia kadencji sądów pokoju nie powoduje przedłużenia kadencji sędziego pokoju.

Art. 33. § 1. Sędziowie pokoju w okresie pełnienia obowiązków sędziego są nieusuwalni.

§ 2. Wygaśnięcie mandatu sędziego pokoju w przypadkach określonych w ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy po powołaniu do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego pokoju jest równoznaczne z wygaśnięciem stosunku służbowego sędziego pokoju.

Art. 34. § 1. Przeniesienie sędziego pokoju na inne miejsce służbowe może nastąpić w przypadku zniesienia stanowiska sędziego pokoju wywołanego zmianą organizacji sądownictwa lub zniesienia danego sądu pokoju albo przeniesienia siedziby sądu pokoju.

§ 2. Decyzję o przeniesieniu sędziego pokoju wydaje Minister Sprawiedliwości, z tym że może ono nastąpić na miejsce służbowe znajdujące się w sądzie pokoju, którego obszar właściwości w całości lub w części pokrywa się z obszarem właściwości sądu pokoju, w którym sędzia pokoju miał dotychczasowe miejsce

IX kadencja/druk 1760

służbowe. Przy wydawaniu decyzji uwzględnia się wniosek sędziego pokoju co do nowego miejsca służbowego, chyba że uwzględnienie wniosku nie jest możliwe.

§ 3. Od decyzji Ministra Sprawiedliwości sędziemu pokoju przysługuje odwołanie do Sądu Najwyższego.

Art. 35. § 1. W szczególnie uzasadnionych przypadkach Minister Sprawiedliwości może delegować sędziego pokoju, za jego zgodą, do pełnienia obowiązków sędziego w innym sądzie pokoju na obszarze tej samej apelacji, mając na względzie dobro wymiaru sprawiedliwości oraz potrzebę zapewnienia ciągłości rozpoznawania spraw przez sądy pokoju na obszarze apelacji.

§ 2. Delegowanie, o którym mowa w § 1, następuje na czas określony, nie dłuższy niż rok.

§ 3. Odwołanie lub ustąpienie sędziego pokoju następuje za miesięcznym uprzedzeniem.

§ 4. Prezes sądu okręgowego może delegować sędziego sądu pokoju, za jego zgodą, do pełnienia dyżurów w innym sądzie pokoju na obszarze właściwości danego sądu okręgowego równocześnie z pełnieniem dyżuru w miejscu służbowym. Sędzia pokoju może cofnąć zgodę za trzymiesięcznym uprzedzeniem.

§ 5. Aktu delegowania nie dołącza się do akt spraw sądowych.

Art. 36. § 1. Krajowa Rada Sądownictwa prowadzi i aktualizuje listę sędziów pokoju, zawierającą imiona i nazwiska sędziów pokoju, sąd pokoju w którym orzekają, datę powołania oraz kadencję, na którą zostali powołani.

§ 2. Lista, o której mowa w § 1, jest udostępniana w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Krajowej Rady Sądownictwa.

Art. 37. Zrzeczenie się urzędu sędziego pokoju jest skuteczne po upływie trzech miesięcy od dnia złożenia Ministrowi Sprawiedliwości oświadczenia, chyba że na wniosek sędziego pokoju Minister Sprawiedliwości określi inny termin. O zrzeczeniu się urzędu przez sędziego pokoju Minister Sprawiedliwości zawiadamia Krajową Radę Sądownictwa i Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 38. § 1. Sędzia pokoju nie może być zatrzymany ani pociągnięty do odpowiedzialności karnej bez zezwolenia właściwego sądu dyscyplinarnego. Nie dotyczy to zatrzymania na gorącym uczynku przestępstwa, jeżeli jest to niezbędne dla zapewnienia prawidłowego toku postępowania. Do czasu wydania uchwały

IX kadencja/druk 1760

zezwalającej na pociągnięcie sędziego pokoju do odpowiedzialności karnej wolno podejmować tylko czynności niecierpiące zwłoki.

§ 2. O zatrzymaniu sędziego pokoju niezwłocznie zawiadamia się prezesa sądu apelacyjnego właściwego ze względu na miejsce zatrzymania. Może on nakazać natychmiastowe zwolnienie zatrzymanego. O fakcie zatrzymania prezes sądu apelacyjnego niezwłocznie zawiadamia Krajową Radę Sądownictwa, Ministra Sprawiedliwości, Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego i prezesa właściwego sądu pokoju.

§ 3. Jeżeli wniosek o zezwolenie na pociągnięcie sędziego pokoju do odpowiedzialności karnej, nie pochodzi od prokuratora, sporządza go i podpisuje adwokat albo radca prawny.

§ 4. Jeżeli wniosek o zezwolenie na pociągnięcie sędziego pokoju do odpowiedzialności karnej nie odpowiada warunkom formalnym pisma procesowego określonym w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 534 i 1023) lub jest oczywiście bezzasadny, prezes sądu dyscyplinarnego odmawia jego przyjęcia. Na zarządzenie o odmowie przyjęcia wniosku przysługuje zażalenie do sądu dyscyplinarnego właściwego do rozpoznania wniosku.

§ 5. Sąd dyscyplinarny wydaje uchwałę zezwalającą na pociągnięcie sędziego pokoju do odpowiedzialności karnej, jeżeli zachodzi dostatecznie uzasadnione podejrzenie popełnienia przez niego przestępstwa. Uchwała zawiera rozstrzygnięcie w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie sędziego pokoju do odpowiedzialności karnej wraz z uzasadnieniem.

§ 6. Sąd dyscyplinarny rozpoznaje wniosek o zezwolenie na pociągnięcie sędziego pokoju do odpowiedzialności karnej w terminie czternastu dni od dnia jego wpłynięcia do sądu dyscyplinarnego.

§ 7. Jeżeli wniosek o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej lub tymczasowe aresztowanie dotyczy sędziego pokoju ujętego na gorącym uczynku zbrodni lub występku zagrożonego karą pozbawienia wolności, której górna granica wynosi co najmniej osiem lat, występku, o którym mowa w art. 177 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny w związku z art. 178 § 1, a także w art. 178a § 1 lub 4 tej ustawy, i pozostającego nadal zatrzymanym, sąd dyscyplinarny podejmuje uchwałę w przedmiocie wniosku niezwłocznie, nie później niż przed

IX kadencja/druk 1760

upływem 24 godzin od jego wpłynięcia do sądu dyscyplinarnego. Uchwała zezwalająca na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej lub tymczasowe aresztowanie sędziego pokoju jest natychmiast wykonalna.

§ 8. Przed wydaniem uchwały sąd dyscyplinarny wysłuchuje rzecznika dyscyplinarnego, sędziego pokoju, przedstawiciela organu lub osobę, którzy wnieśli o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej lub tymczasowe aresztowanie sędziego pokoju – jeżeli się stawia. Ich niestawiennictwo, jak również niestawiennictwo obrońcy, nie wstrzymuje rozpoznania wniosku.

§ 9. Sędzia pokoju, którego dotyczy postępowanie, ma prawo wglądu do dokumentów, które zostały załączone do wniosku. Jednak prokurator, kierując wniosek do sądu dyscyplinarnego, może zastrzec, że dokumenty te lub ich część nie mogą być sędziemu pokoju udostępnione z uwagi na dobro postępowania przygotowawczego.

§ 10. Jeżeli prokurator złożył zastrzeżenie, o którym mowa w § 9, prezes sądu dyscyplinarnego niezwłocznie kieruje sprawę na posiedzenie. Sąd dyscyplinarny może odmówić sędziemu pokoju wglądu do dokumentów dołączonych do wniosku.

§ 11. Jeżeli prokurator składając wniosek o zezwolenie na pociągnięcie sędziego pokoju do odpowiedzialności karnej wnosi jednocześnie o zezwolenie na tymczasowe aresztowanie sędziego pokoju, uchwała zezwalająca na pociągnięcie sędziego pokoju do odpowiedzialności karnej obejmuje również zezwolenie na zatrzymanie sędziego pokoju i zastosowanie tymczasowego aresztowania, chyba że sąd dyscyplinarny postanowi inaczej.

§ 12. Orzekając w sprawie, o której mowa w § 1, sąd dyscyplinarny może poprzestać na oświadczeniu sędziego pokoju, że wnosi o wydanie uchwały zezwalającej na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej.

Art. 39. § 1. Za wykroczenie sędziego pokoju odpowiada tylko dyscyplinarnie.

§ 2. Sędzia pokoju może wyrazić zgodę na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej za wykroczenia, o których mowa w rozdziale XI ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2021 r. poz. 281, 720, 1023 i 1655), w trybie określonym w § 3.

§ 3. W przypadku popełnienia przez sędziego pokoju wykroczenia, o którym mowa w rozdziale XI ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń, przyjęcie przez sędziego pokoju mandatu karnego albo uiszczenie grzywny, w przypadku

IX kadencja/druk 1760

ukarania mandatem karnym zaocznym, o którym mowa w art. 98 § 1 pkt 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia (Dz. U. z 2021 r. poz. 457, 1005 i 1595), stanowi oświadczenie o wyrażeniu przez niego zgody na pociągnięcie go do odpowiedzialności w tej formie.

§ 4. Wyrażenie przez sędziego pokoju zgody na pociągnięcie go do odpowiedzialności karnej w trybie określonym w § 3 wyłącza odpowiedzialność dyscyplinarną.

Rozdział 5**Prawa i obowiązki sędziego pokoju**

Art. 40. § 1. Sędzia pokoju jest obowiązany postępować zgodnie ze ślubowaniem sędziego pokoju.

§ 2. Sędzia pokoju w służbie i poza służbą strzeże powagi urzędu sędziego pokoju i unika wszystkiego, co mogłoby przynieść ujmę godności urzędu sędziego pokoju lub osłabiać zaufanie do jego bezstronności.

Art. 41. § 1. Sędzia pokoju jest obowiązany stale podnosić kwalifikacje zawodowe.

§ 2. Sędzia pokoju jest obowiązany uczestniczyć, corocznie, w szkoleniu i doskonaleniu zawodowym organizowanym przez Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury we współpracy z właściwymi sądami okręgowymi lub innych formach doskonalenia zawodowego, w celu uzupełnienia specjalistycznej wiedzy i umiejętności zawodowych.

§ 3. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, zakres czasowy i tematyczny szkolenia, o którym mowa w § 2, oraz zakres współpracy Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury z właściwymi sądami okręgowymi przy organizacji szkolenia, mając na uwadze sprawy rozstrzygane przez sądy pokoju i podnoszenie kwalifikacji sędziów pokoju.

Art. 42. Wynagrodzenie sędziego pokoju wynosi 80% wynagrodzenia zasadniczego w stawce pierwszej sędziego sądu rejonowego, powiększonego o należną składkę z tytułu ubezpieczenia społecznego.

Art. 43. § 1. Sędzia pokoju nie może pozostawać w innym stosunku służbowym lub podejmować dodatkowego zatrudnienia, z wyjątkiem zatrudnienia na

IX kadencja/druk 1760

stanowisku nauczyciela akademickiego będącego pracownikiem dydaktycznym, badawczym lub badawczo-dydaktycznym w łącznym wymiarze nieprzekraczającym pełnego wymiaru czasu pracy pracowników zatrudnionych na tych stanowiskach, jeżeli wykonywanie tego zatrudnienia nie przeszkadza w pełnieniu obowiązków sędziego.

§ 2. Sędziemu pokoju nie wolno także podejmować innego zajęcia ani sposobu zarobkowania, które przeszkadzałyby w pełnieniu obowiązków sędziego, mogłyby osłabiać zaufanie do jego bezstronności lub przynieść ujmę godności urzędu sędziego pokoju.

§ 3. O zamiarze podjęcia dodatkowego zatrudnienia, innego zajęcia lub sposobu zarobkowania, o których mowa w § 1 lub 2, a także o zamiarze ich kontynuowania, sędzia pokoju zawiadamia prezesa właściwego sądu okręgowego.

§ 4. Prezes właściwego sądu okręgowego wydaje decyzję o sprzeciwie wobec zamiaru podjęcia lub kontynuowania zatrudnienia na stanowisku, o którym mowa w § 1, jeżeli uzna, że będzie ono przeszkadzało w pełnieniu obowiązków sędziego, oraz wobec zamiaru podjęcia lub kontynuowania innego zajęcia lub sposobu zarobkowania, jeżeli uzna, że będzie ono przeszkadzało w pełnieniu obowiązków sędziego, mogło osłabiać zaufanie do jego bezstronności lub przynieść ujmę godności urzędu sędziego pokoju. Kopię decyzji przesyła się pracodawcy sędziego pokoju.

Art. 44. § 1. Sędziemu pokoju pozostającemu w dniu rozpoczęcia kadencji sędziego pokoju w stosunku pracy udziela się z mocy prawa urlopu bezpłatnego na okres pełnienia przez niego obowiązków sędziego oraz trzech miesięcy po zakończeniu ich pełnienia, bez względu na rodzaj i okres trwania stosunku pracy.

§ 2. Okres urlopu wlicza się do stażu pracy, od którego zależą uprawnienia wynikające ze stosunku pracy.

§ 3. Stosunek pracy zawarty na czas określony, który ustałby przed terminem zakończenia urlopu bezpłatnego, przedłuża się do trzech miesięcy po zakończeniu tego urlopu.

§ 4. Sędziemu pokoju zatrudnionemu na stanowisku, o którym mowa w art. 43 § 1, w przypadku wydania decyzji, o której mowa w art. 43 § 4, udzielenie z mocy prawa urlopu bezpłatnego następuje z dniem wydania tej decyzji.

IX kadencja/druk 1760

Art. 45. § 1. Sędzia pokoju nie może:

- 1) być członkiem zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej spółki prawa handlowego;
- 2) być członkiem zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej spółdzielni;
- 3) być członkiem zarządu fundacji prowadzącej działalność gospodarczą;
- 4) posiadać w spółce prawa handlowego więcej niż 10% akcji ani udziałów przedstawiających więcej niż 10% kapitału zakładowego;
- 5) prowadzić działalności gospodarczej na własny rachunek lub wspólnie z innymi osobami, ani zarządzać taką działalnością lub być przedstawicielem albo pełnomocnikiem w prowadzeniu takiej działalności.

§ 2. Przez spółkę prawa handlowego, o której mowa w § 1 pkt 1 i 4, rozumie się spółkę handlową, a także inną spółkę, do której stosuje się przepisy prawa handlowego, w tym spółkę według prawa obcego.

§ 3. Wybór lub powołanie sędziego pokoju do władz spółki, spółdzielni lub fundacji, o której mowa w § 1 pkt 1–3, w okresie pełnienia przez niego obowiązków sędziego, są z mocy prawa nieważne i nie podlegają wpisowi do właściwego rejestru.

Art. 46. § 1. Sędzia pokoju nie może należeć do partii politycznej, związku zawodowego ani prowadzić działalności publicznej niedającej się pogodzić z zasadami niezależności sądów lub niezawisłości sędziów pokoju.

§ 2. Sędziemu pokoju ubiegającemu się o mandat posła, senatora albo radnego udziela się urlopu bezpłatnego na czas kampanii wyborczej.

§ 3. Sędzia pokoju, który został mianowany, powołany lub wybrany do pełnienia funkcji w organach państwowych, samorządu terytorialnego, w służbie dyplomatycznej, konsularnej lub w organach organizacji międzynarodowych oraz ponadnarodowych działających na podstawie umów międzynarodowych ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską, lub powołany do służby wojskowej, jest obowiązany zrzec się niezwłocznie swojego urzędu.

Art. 47. § 1. Sędziowie pokoju są obowiązani do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym.

§ 2. Oświadczenie, o którym mowa w § 1, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli o następującej treści:

IX kadencja/druk 1760

„Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu uprawnionego do odebrania oświadczenia o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Art. 48. Oświadczenia, o których mowa w art. 88a § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, sędzia pokoju składa prezesowi sądu okręgowego.

Art. 49. § 1. Prezes sądu okręgowego prowadzi dla każdego sędziego pokoju orzekającego na obszarze właściwości sądu okręgowego osobny wykaz służbowy zawierający podstawowe dane dotyczące jego stosunków służbowych i osobistych w zakresie mającym wpływ na pełnienie urzędu na stanowisku sędziego pokoju, a także odbytych szkoleń i form doskonalenia zawodowego.

§ 2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór wykazu służbowego dla sędziego pokoju oraz sposób jego prowadzenia, na podstawie akt osobowych prowadzonych dla sędziego pokoju, dokumentów oraz innych informacji, stwierdzających dane zamieszczane w wykazie.

Art. 50. § 1. Jeżeli sędzia pokoju nie może pełnić obowiązków z powodu choroby lub innej uzasadnionej przyczyny, zawiadamia o tym niezwłocznie prezesa właściwego sądu pokoju.

§ 2. Sędzia pokoju, który w trakcie kadencji ukończył 70 lat, jest obowiązany w terminie 30 dni poddać się badaniu lekarskiemu, w celu wydania orzeczenia przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, ustalającego, czy jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego.

§ 3. Sędzia pokoju jest obowiązany poddać się badaniu lekarskiemu, w celu wydania orzeczenia przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, ustalającego, czy jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego, jeżeli z takim żądaniem wystąpił prezes właściwego sądu pokoju lub prezes właściwego sądu okręgowego, albo z własnej inicjatywy. W żądaniu wskazuje się okoliczności faktyczne uzasadniające potrzebę wydania orzeczenia.

§ 4. Orzeczenie stwierdzające niezdolność, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego zawiera ustalenia w zakresie trwałości lub przewidywanego okresu niezdolności do pełnienia obowiązków sędziego.

IX kadencja/druk 1760

§ 5. Orzeczenie ustalające, czy sędzia pokoju jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego, lekarz orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych doręcza sędziemu pokoju, którego orzeczenie dotyczy, oraz prezesowi właściwego sądu pokoju i prezesowi właściwego sądu okręgowego, a w przypadku prawomocnego orzeczenia stwierdzającego trwałą niezdolność, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego, także Krajowej Radzie Sądownictwa.

§ 6. Od orzeczenia ustalającego, czy sędzia pokoju jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego, sędziemu pokoju, którego orzeczenie dotyczy, prezesowi właściwego sądu pokoju lub prezesowi właściwego sądu okręgowego, przysługuje sprzeciw do komisji lekarskiej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia.

§ 7. Prezes Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w terminie 14 dni od dnia wydania orzeczenia ustalającego, czy sędzia pokoju jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego, może zgłosić zarzut wadliwości orzeczenia i przekazać sprawę do rozpatrzenia komisji lekarskiej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. O zgłoszeniu zarzutu wadliwości orzeczenia jednostka organizacyjna Zakładu Ubezpieczeń Społecznych niezwłocznie zawiadamia sędziego pokoju, którego orzeczenie dotyczy, prezesa właściwego sądu pokoju i prezesa właściwego sądu okręgowego.

§ 8. Komisja lekarska Zakładu Ubezpieczeń Społecznych rozpatrując sprzeciw lub zarzut wadliwości orzeczenia wydaje orzeczenie. Do rozpatrzenia sprzeciwu i zarzutu wadliwości orzeczenia ustalającego, czy sędzia pokoju jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków sędziego, oraz wydania orzeczenia komisji lekarskiej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych przepisy § 2–5 stosuje się odpowiednio.

§ 9. Koszty badań i wydania orzeczeń przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i komisję lekarską Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, ponosi Skarb Państwa ze środków pozostających w dyspozycji Ministra Sprawiedliwości.

§ 10. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do wydawania orzeczeń przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i komisję lekarską Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach

IX kadencja/druk 1760

i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 291, 353, 794, 1621, 1981 i 2105) stosuje się odpowiednio.

Art. 51. § 1. Sędzia pokoju ma miejsce zamieszkania na obszarze właściwości sądu pokoju, w którym pełni służbę.

§ 2. Prezes sądu okręgowego w uzasadnionych przypadkach, może wyrazić zgodę na zamieszkanie sędziego pokoju poza obszarem, o którym mowa w § 1.

§ 3. W razie uzyskania zgody, o której mowa w § 2, sędziemu pokoju przysługuje zwrot kosztów przejazdu z miejsca zamieszkania do siedziby sądu pokoju, ustalonych na zasadach obowiązujących przy ustalaniu wysokości należności przysługujących pracownikom z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.

Art. 52. § 1. W przypadku przeniesienia sędziego pokoju na inne miejsce służbowe nie przysługuje mu ekwiwalent pieniężny za dni niewykorzystanego urlopu wypoczynkowego. Sędzia pokoju zachowuje prawo do wykorzystania tego urlopu w czasie pełnienia służby w miejscu, do którego przeniesienie nastąpiło.

§ 2. W przypadku przeniesienia sędziego pokoju do innej miejscowości, przysługuje mu zwrot kosztów przeniesienia.

Art. 53. § 1. Sędzia pokoju na rozprawie i posiedzeniu z udziałem stron używa stroju urzędowego. Strojem urzędowym sędziego pokoju jest toga oraz nakładany na kołnierz togi łańcuch z wizerunkiem orła. Strojem urzędowym sędziego pokoju jest toga, a sędziego pokoju przewodniczącego na rozprawie lub posiedzeniu – także nakładany na kołnierz togi łańcuch z wizerunkiem orła.

§ 2. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Sądownictwa, określi, w drodze rozporządzenia, wzór stroju urzędowego sędziego pokoju, uwzględniając uroczysty charakter stroju, odpowiedni do powagi sądu pokoju.

§ 3. Sędzia pokoju posiada legitymację służbową, z informacją o zajmowanym przez niego stanowisku i miejscu służbowym.

§ 4. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze zarządzenia, wzór legitymacji służbowej sędziego pokoju.

Art. 54. § 1. Sędzia pokoju obowiązany jest zachować w tajemnicy okoliczności, o których powziął wiadomość poza jawną rozprawą w związku z wykonywaniem czynności służbowych.

IX kadencja/druk 1760

§ 2. Obowiązek zachowania tajemnicy ustaje, gdy sędzia pokoju składa zeznania jako świadek przed sądem, chyba że ujawnienie tajemnicy zagraża dobru państwa albo takiemu ważnemu interesowi prywatnemu, który nie jest sprzeczny z celami wymiaru sprawiedliwości.

§ 3. W przypadkach określonych w § 2, od obowiązku zachowania tajemnicy może zwolnić sędziego pokoju Minister Sprawiedliwości.

§ 4. Obowiązek zachowania tajemnicy trwa także po wygaśnięciu mandatu sędziego pokoju. Przepisy § 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 55. Sędzia pokoju jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić prezesa sądu okręgowego o toczącej się sprawie sądowej, w której występuje jako strona lub uczestnik postępowania.

Art. 56. Sędzia pokoju nie może, powołując się na zasadę niezawisłości sędziego pokoju, uchylić się od wykonania poleceń w zakresie czynności administracyjnych, jeżeli z mocy ustawy należą do obowiązków sędziego pokoju, a także poleceń dotyczących sprawności postępowania sądowego. Sędzia pokoju może domagać się wydania polecenia na piśmie.

Art. 57. Ilekroć inne ustawy przewidują podejmowanie czynności urzędowych przez sędziego należy przez sędziego rozumieć także sędziego pokoju.

Rozdział 6

Odpowiedzialność dyscyplinarna sędziów pokoju

Art. 58. § 1. Sędzia pokoju odpowiada dyscyplinarnie za przewinienia służbowe (dyscyplinarne), w tym za:

- 1) oczywistą i rażącą obrazę przepisów prawa;
- 2) odmowę wykonywania wymiaru sprawiedliwości;
- 3) działania lub zaniechania mogące uniemożliwić lub istotnie utrudnić funkcjonowanie organu wymiaru sprawiedliwości;
- 4) działania kwestionujące istnienie stosunku służbowego sędziego lub sędziego pokoju, skuteczność powołania sędziego lub sędziego pokoju, lub umocowanie konstytucyjnego organu Rzeczypospolitej Polskiej;
- 5) działalność publiczną niedającą się pogodzić z zasadą niezależności sądów lub niezawisłości sędziów pokoju;

IX kadencja/druk 1760

- 6) uchybienie godności urzędu sędziego pokoju;
- 7) uporczywe niewykonywanie obowiązków lub rażąco niedbałe wykonywanie obowiązków sędziego pokoju;
- 8) uchylanie się od obowiązku odbywania szkoleń lub innych form doskonalenia zawodowego, o których mowa w art. 41 § 2;
- 9) nieuzasadnioną odmowę poddania się badaniom lekarskim, o których mowa w art. 50 § 2 i 3.

§ 2. Sędzia odpowiada dyscyplinarnie także za swoje postępowanie przed objęciem stanowiska sędziego pokoju, jeżeli przez nie uchybił obowiązkowi piastowanego wówczas urzędu państwowego lub okazał się niegodnym urzędu sędziego pokoju.

§ 3. Nie stanowi przewinienia dyscyplinarnego:

- 1) okoliczność, że orzeczenie sądowe wydane z udziałem danego sędziego pokoju obarczone jest błędem w zakresie wykładni i stosowania przepisów prawa krajowego lub prawa Unii Europejskiej lub w zakresie ustalenia stanu faktycznego lub oceny dowodów;
- 2) wystąpienie do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z wnioskiem o rozpatrzenie pytania prejudycjalnego, o którym mowa w art. 267 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. U. z 2004 r. poz. 864, z późn. zm.).

Art. 59. § 1. W sprawach dyscyplinarnych sędziów pokoju orzekają:

- 1) w pierwszej instancji:
 - a) sądy dyscyplinarne przy sądach apelacyjnych w składzie trzech sędziów, o których mowa w art. 110 § 1 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych,
 - b) Sąd Najwyższy w składzie dwóch sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej i jednego ławnika Sądu Najwyższego w sprawach przewinień dyscyplinarnych wyczerpujących znamiona umyślnych przestępstw ściganych z oskarżenia publicznego lub umyślnych przestępstw skarbowych lub sprawach, w których Sąd Najwyższy zwrócił się z wnioskiem o rozpoznanie sprawy dyscyplinarnej wraz z wytknięciem uchybienia, oraz sprawach, o których mowa w art. 58 § 1 pkt 4;
- 2) w drugiej instancji – Sąd Najwyższy w składzie dwóch sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej i jednego ławnika Sądu Najwyższego.

IX kadencja/druk 1760

§ 2. Sądy dyscyplinarne są ponadto właściwe do orzekania w sprawach, o których mowa w art. 14 § 2 i art. 38.

§ 3. Do rozpoznawania sprawy, o której mowa w art. 14 § 2, właściwy miejscowo jest sąd dyscyplinarny, w okręgu którego pełni służbę sędzia pokoju objęty postępowaniem. W sprawach, o których mowa w art. 38, orzeka w pierwszej instancji Sąd Najwyższy w składzie jednego sędziego orzekającego w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, a w drugiej instancji – Sąd Najwyższy w składzie trzech sędziów orzekających w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej.

§ 4. W sprawach, w których właściwy jest Sąd Najwyższy, czynności prezesa sądu dyscyplinarnego wykonuje Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracą Izby Odpowiedzialności Zawodowej.

§ 5. Do rozpoznawania spraw wymienionych w § 1 pkt 1 lit. a właściwy miejscowo jest sąd dyscyplinarny, w okręgu którego pełni służbę sędzia pokoju objęty postępowaniem.

§ 6. Sąd dyscyplinarny pierwszej instancji może orzekać na sesjach wyjazdowych w sądzie okręgowym, na obszarze właściwości którego obwiniony zajmuje stanowisko sędziego pokoju, chyba że sprzeciwia się temu dobro wymiaru sprawiedliwości.

Art. 60. § 1. Karami dyscyplinarnymi są:

- 1) upomnienie;
- 2) nagana;
- 3) obniżenie wysokości wynagrodzenia o 5%–50% na okres od trzech miesięcy do dwóch lat;
- 4) kara pieniężna w wysokości podlegającego wypłacie za miesiąc poprzedzający wydanie prawomocnego wyroku skazującego jednomiesięcznego wynagrodzenia zasadniczego;
- 5) złożenie sędziego pokoju z urzędu.

§ 2. Za przewinienia, o których mowa w art. 58 § 1 pkt 3–5, wymierza się karę, o której mowa w § 1 pkt 5, a w przypadku mniejszej wagi – karę, o której mowa w § 1 pkt 3 lub 4.

§ 3. W przypadku przewinienia dyscyplinarnego lub wykroczenia mniejszej wagi, sąd dyscyplinarny może odstąpić od wymierzenia kary.

IX kadencja/druk 1760

Art. 61. § 1. W sprawach dyscyplinarnych sędziów pokoju rzecznikami dyscyplinarnymi są zastępcy rzecznika dyscyplinarnego działający przy sądach okręgowych.

§ 2. Rzecznik dyscyplinarny podejmuje czynności wyjaśniające na żądanie Ministra Sprawiedliwości, prezesa sądu apelacyjnego, prezesa sądu okręgowego lub prezesa sądu pokoju, Krajowej Rady Sądownictwa, a także z własnej inicjatywy, po wstępnym ustaleniu okoliczności koniecznych dla stwierdzenia znamion przewinienia dyscyplinarnego. Czynności wyjaśniające przeprowadza się w terminie trzydziestu dni od dnia podjęcia pierwszej czynności przez rzecznika dyscyplinarnego.

§ 3. Jeżeli rzecznik dyscyplinarny nie znajduje podstaw do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, na żądanie uprawnionego organu, wydaje postanowienie o odmowie jego wszczęcia. Odpis postanowienia doręcza się organowi, który złożył wniosek o wszczęcie postępowania i obwinionemu. Odpis postanowienia doręcza się również Ministrowi Sprawiedliwości, który w terminie trzydziestu dni może złożyć sprzeciw. Wniesienie sprzeciwu jest równoznaczne z obowiązkiem wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, a wskazania Ministra Sprawiedliwości co do dalszego toku postępowania są wiążące dla rzecznika dyscyplinarnego.

§ 4. W terminie siedmiu dni od dnia doręczenia postanowienia o umorzeniu postępowania dyscyplinarnego, obwinionemu i organowi, który złożył wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, służy zażalenie do sądu dyscyplinarnego.

Art. 62. § 1. Jeżeli sędziego pokoju zatrzymano z powodu ujęcia na gorącym uczynku popełnienia przestępstwa umyślnego albo jeżeli ze względu na rodzaj czynu popełnionego przez sędziego pokoju, powaga sądu pokoju lub istotne interesy służby wymagają natychmiastowego odsunięcia go od wykonywania obowiązków służbowych, prezes sądu pokoju albo Minister Sprawiedliwości zarządza natychmiastową przerwę w czynnościach służbowych sędziego pokoju do czasu wydania uchwały przez sąd dyscyplinarny, nie dłużej jednak niż na miesiąc.

§ 2. O wydaniu zarządzenia, o którym mowa w § 1, prezes sądu pokoju albo Minister Sprawiedliwości, w terminie trzech dni od dnia jego wydania, zawiadamia sąd dyscyplinarny, który niezwłocznie, nie później niż przed upływem terminu, na który przerwa została zarządzona, wydaje uchwałę o zawieszeniu

IX kadencja/druk 1760

sędziego pokoju w czynnościach służbowych albo uchyla zarządzenie o przerwie w wykonywaniu tych czynności. Sąd dyscyplinarny zawiadamia sędziego pokoju o posiedzeniu, jeżeli uzna to za celowe.

Rozdział 7

Przepis końcowy

Art. 63. Ustawa wchodzi w życie w terminie określonym w ustawie z dnia ... –
Przepisy wprowadzające ustawę o sądach pokoju (Dz. U. poz. ...).